

Rīgā

16.06.2021. Nr. LPA 1.7.-67

Ministru prezidentam A. Kariņam

Latvijas Republikas Ministru kabinetam

**Ministru prezidenta ārstata padomniekam
sabiedrības integrācijas jautājumos Hosamam Abu Meri**

Par valsts budžetu 2022. gadam

Biedrība “Latvijas Pilsoniskā alianse” vērsas ar aicinājumu Ministru kabinetam mērķtiecīgi atbalstīt pilsoniskās sabiedrības attīstību, lai nodrošinātu, ka Latvijā ir stabila, valstij lojāla un organizēties spējīga pilsoniskā sabiedrība, kas cita starpā var būt arī valsts drošības jautājums. Sabiedrības līdzdalība ir būtisks demokrātiskas valsts un cilvēka drošumspējas stūrakmenis.

Veicinot iedzīvotāju pilsonisko aktivitāti, tiek veicināta demokrātijas kultūra un uzticēšanās publiskajai valsts pārvaldei, vienlaikus veicinot pilsoņu līdzdalību vēlēšanās – rādītāji, kas Latvijā šobrīd ir kritiski zemā līmenī¹. Iedzīvotāju neiesaistīšanās līdzdalības procesos ir veicinājusi cilvēku neticība savai spējai ietekmēt procesus valstī, tādēļ ir nepieciešams veidot iekļaujošu un cieņpilnu dialogu ar sabiedrību, kā arī veicināt pilsoniskās sabiedrības iesaisti demokrātiskos procesos.

Latvijā nevalstiskās organizācijas īsteno daudzas sabiedrībai nozīmīgas iniciatīvas, kuras neīsteno valsts un pašvaldības iestādes, ne arī biznesa sektors, tādēļ ir neaizstājams spēlētājs tādās nozarēs kā sociālā aprūpe, veselības aprūpes pieejamība, sports, kultūra, izglītība, pilsoniskās sabiedrības attīstība un citas, kas skar simtiem tūkstošu cilvēku dzīves kvalitāti.

Tomēr šobrīd Latvijas organizācijām, kuras strādā pilsoniskās sabiedrības, demokrātijas, tiesiskuma spēcīnāšanas un sabiedrības integrācijas jomās, nav skaidrības par to iespējām tuvākajos gados turpināt savu darbību, jo finansējums, kas ir ieprogrammēts Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2021.-2027.gada programmā, iespējami labākajā gadījumā varētu būt pieejams tikai 2023.gada beigās. Tāpat šobrīd nav skaidrības par to, vai arī turpmāk Latvijas pilsoniskajai sabiedrībai būs pieejama atbalsta programma no EEZ līdzekļiem.

Latvijas organizāciju lūgumi paredzēt finansējumu to darbībai 30 miljonu eiro apmērā Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros tika noraidīti ar argumentāciju par to, ka atbalsts nevalstiskajām organizācijām ir jāfinansē no valsts budžeta līdzekļiem.

¹ Pēdējās Saeimas vēlēšanās piedalījās 54,56% pilsoņu, pašvaldību vēlēšanas – 34,01% (iepriekšējās 50,39%, Rīgas domes ārkārtas vēlēšanās – 40,58%), un Eiropas Parlamenta - 33,53%. Savukārt Eiropas Sociālā pētījuma rezultāti liecina, ka tikai 9% iedzīvotāju var uzskatīt par pilsoniski aktīviem, kā arī to, ka savstarpējā uzticēšanās Latvijā ir 51%.

Eiropabarometra 94 (2021) rezultāti liecina, ka demokrātiskā krīze Latvijā kļūst arvien nopietnāka, proti, kopš 2020.gada rudens ir būtiski mainījies Latvijas pilsoņu apmierinātība ar to, kā Latvijā darbojas demokrātija; jau 2021.gada sākumā ar to, kā demokrātija darbojas Latvijā, bija apmierināti tikai 45% Latvijas pilsoņu. 39% Latvijas pilsoņu uzticas tiesai vai Latvijas tiesu sistēmai, valsts pārvaldei - 27%, reģionālā vai vietēja līmeņa institūcijām - 48%, Latvijas valdībai - 23%, Saeimai - 21%, politiskajām partijām uzticas vien 7% Latvijas pilsoņu.

Tādēļ aicinām Ministru kabinetu nodrošināt labvēlīgu darbības vidi Latvijas nevalstiskajām organizācijām, kas ilgtermiņā nodrošinās labāku lēmumu pieņemšanu un sabiedrības dzīves kvalitātes paaugstināšanos.

Latvijas Pilsoniskā alianse aicina jau **2022. gada budžetā paredzēt finansējumu:**

- 1) **Ministru kabineta un NVO sadarbības īstenošanas memoranda padomes jaunā darbības modeļa (pilsoniskā dialoga platformas) ieviešanai 150 000 euro** apmērā, tādējādi paredzot bāzes finansējumu **pilsoniskajam dialogam**, kura ieviešanu ir paredzējis arī likumdevējs, apstiprinot Nacionālo attīstības plānu 2021-2027 “(..) nosakot dialogam ar pilsonisko sabiedrību līdzvērtīgu pieeju - sociālo dialogu visos lēmumu pieņemšanas posmos, tādējādi stiprinot demokrātiju, palielinot iedzīvotāju savstarpējo uzticēšanos un uzticēšanos valstij (..)”.
- 2) programmai “**Nacionālais NVO fonds**” papildus resursus, **vismaz 5 miljonu euro apjomā**, lai īstenotu mērķtiecīgu pilsoniskās sabiedrības attīstības politiku, stiprinātu pilsoniskās sabiedrības kapacitāti un radītu atbilstošus apstākļus, kas veicinātu sabiedrības iesaistīšanos un līdzdalību sabiedriski politiskajos procesos valstī. Vienlaikus šāds finanšu piešķirums nodrošinātu, ka tiek īstenota K. Kariņa Valdības Rīcības plānā iekļautā Valdības apņemšanās stiprināt dialogu starp nevalstiskām organizācijām un valsts pārvaldi.

Biedrība “Latvijas Pilsoniskā alianse” apliecina gatavību detalizētāk izskaidrot aicinājuma nepieciešamību un kā tas var spēcīnāt pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā, kā arī sadarbību ar nozaru ministrijām.

Ar cieņu,

Direktore

(paraksts*)

Kristīne Zonberga

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu

Zonberga 24245580

Kristine@nvo.lv

*Vēstule ir sagatavota ar Sabiedrības integrācijas fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par vēstules saturu atbild Latvijas Pilsoniskā alianse.*

Sabiedrības integrācijas
fonds